

ความเชื่อเกี่ยวกับลักษณะบุคคลที่สะท้อนจากอวัยวะต่าง ๆ บนใบหน้า ตามคำทำนายของตำรานรลักษณ์ฉบับพลูหลวง

Beliefs Related to Individuals' Characteristics Revealed by Their Facial Parts Based on Phlu Luang's Edition of Physiognomy Textbook

ถนอมรัตน์ ประไพอักษร*

วรรณนะ หนูหมื่น

สาขาภาษาไทยและภาษาไทยประยุกต์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

*e-mail: baijune26@hotmail.com

Thanomrat Prapaixsorn

Wanna Numun

Department of Thai and Applied Thai, Faculty of Liberal Arts, Prince of Songkla University

Received: July 1, 2021, Revised: August 23, 2021, Accepted: August 31, 2021

บทคัดย่อ

ตามหลักความเชื่อโบราณนั้น ศาสตร์นรลักษณ์มีความสำคัญในแง่ของการทำนายลักษณะต่าง ๆ ของมนุษย์เป็นรากฐานสำคัญที่แสดงให้เห็นปรากฏการณ์และวิวัฒนาการ การมีลักษณะนรลักษณ์ดีย่อมส่งเสริมให้ชีวิตประสบความสำเร็จ นอกจากนี้ความเชื่อที่แฝงในคำทำนายยังบ่งบอกถึงสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจและการปฏิบัติตนในสังคม สามารถสะท้อนความคิด ความเข้าใจ การยอมรับนับถือและเชื่อมั่นสิ่งที่จะเกิดผลดี หรือผลร้ายต่อมนุษย์ บทความวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเชื่อเกี่ยวกับลักษณะบุคคลที่สะท้อนจากอวัยวะต่าง ๆ บนใบหน้าตามคำทำนายของตำรานรลักษณ์ฉบับพลูหลวง ใช้วิธีการศึกษาเอกสารและนำเสนอผลการวิจัยในรูปแบบการพรรณนาวิเคราะห์

ผลการศึกษา พบว่า มีความเชื่อหลากหลายในตำรานรลักษณ์ฉบับพลูหลวง เพราะเกิดจากการสังเกตอวัยวะบนใบหน้าที่เชื่อมโยงกับชะตาชีวิตหลายรูปแบบของมนุษย์ โดยพิจารณาเกณฑ์ความเชื่อ 2 แบบ คือ ความเชื่อมงคลและความเชื่ออัปมงคล โดย 1) ความเชื่อมงคลในชีวิต แบ่งออกเป็น 1.1) ความเชื่อบ่งบอกความมั่งมี ร่ำรวย 1.2) ความเชื่อบ่งบอกความเจริญมั่นคงในหน้าที่อาชีพและการงาน 1.3) ความเชื่อบ่งบอกอายุที่ยืนยาว 1.4) ความเชื่อบ่งบอกการมีอำนาจ วาสนาและเป็นสุข 1.5) ความเชื่อบ่งบอกความฉลาด ปฏิภาณ ไหวพริบ 1.6) ความเชื่อบ่งบอกการมีคู่ครองและครอบครัวที่ส่งเสริมในชีวิต และ 1.7) ความเชื่อบ่งบอกการเป็นคนดี มีคุณธรรม และ 2) ความเชื่ออัปมงคลในชีวิต แบ่งออกเป็น 2.1) ความเชื่อบ่งบอกความยากจน 2.2) ความเชื่อบ่งบอกอุปสรรค ความตกต่ำในอาชีพการงาน 2.3) ความเชื่อบ่งบอกอายุขัยที่ไม่ยืนยาว 2.4) ความเชื่อบ่งบอกความโง่เขลาเบาปัญญา 2.5) ความเชื่อบ่งบอกการไร้ญาติขาดมิตร หรืออาภัพคู่ครอง 2.6) ความเชื่อบ่งบอกนิสัยที่ไม่ดี และ 2.7) ความเชื่อบ่งบอกความเชื่องช้า ทุกข์ใจ ไร้วาสนา ประโยชน์จากการศึกษานี้ได้เห็นถึงคุณค่าของภูมิปัญญาคนไทยในการสังเกตอวัยวะบนใบหน้ากับการทำนายชะตาชีวิตของมนุษย์

คำสำคัญ: ความเชื่อ นรลักษณ์ พลูหลวง

Abstract

According to the ancient beliefs, Physiognomy plays a vital role in predictions based on different personal characteristics which are the cornerstone of human evolution. Good physiognomic characteristics are seen as the key to success in life. In addition, latent beliefs in predictions also indicate individuals' spiritual anchors and social behavior which reflect their thoughts and understanding, recognition in society, and what will positively or negatively affect an individual person. This study aimed to investigate beliefs related to individuals' characteristics revealed by their facial parts based on Phlu Luang's edition of Physiognomy textbook. The study was performed through literature reviews and presentation of descriptive analysis results.

The findings showed that, according to Phlu Luang's edition of Physiognomy textbook, there were diverse beliefs made from observing how facial parts are related to different forms of fortune telling by considering 2 belief criteria: auspicious and inauspicious beliefs. Auspicious beliefs encompassed beliefs associated with 1) wealth, 2) job stability, 3) longevity, 4) power, fortune, and happiness, 5) intelligence and cleverness, 6) having a life partner, and 7) being an honorable person. Inauspicious beliefs comprised beliefs associated with 1) poverty, 2) hindrances and occupational downgrading, 3) shortened life expectancy, 4) foolishness, 5) having no kith and kin and being misfortune of having a life partner, 6) bad habits, and 7) distress and suffering from bad luck. The contribution of this study is the Thai wisdom-based observations of facial parts and fortune telling.

Keywords: Beliefs, Physiognomy, Phlu Luang

บทนำ

ตั้งแต่อดีตมนุษย์มีความใกล้ชิดและดำรงชีวิตผูกพันอยู่กับธรรมชาติ เมื่อพบปรากฏการณ์ธรรมชาติที่ไม่สามารถหาคำตอบ หรือเหตุผลมาอธิบายได้ จึงเกิดความเกรงกลัวต่อสิ่งเหนือธรรมชาติ จึงเป็นที่มาของความเชื่อ (Dejbamsung, & Chaiyana, 2016) ความเชื่อถือเป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่งของมนุษย์ สามารถบ่งบอกได้ถึงอัตลักษณ์และแสดงสภาพความเป็นอยู่

ศาสตร์นรีลักษณ์ หรือโหงวเฮ้ง เป็นความเชื่อหนึ่งที่เกิดขึ้นในสังคม มีต้นกำเนิดมาจากการสังเกต การจดจำเกี่ยวกับลักษณะอวัยวะของมนุษย์ เป็นศาสตร์ที่แสดงภาพรวมของร่างกายมนุษย์ ตั้งแต่อวัยวะบนใบหน้าจนถึงลักษณะกิริยาท่าทางต่าง ๆ อีกทั้งสามารถบ่งบอกอุปนิสัยใจคอ พฤติกรรมของบุคคล รวมถึงยังทำนายอนาคตและความสำเร็จในชีวิตได้ (Chotrakamkij, 2015)

ศาสตร์นรีลักษณ์ของไทย เกิดขึ้นจากเค้าความของพระมหามงกุฎ แผลพูลเกล้าถวายรัชกาลที่ 1 ซึ่งแปลจากต้นฉบับภาษาจีนของจีนแสที่มีชื่อเสียง Wongpisanlux (2012 cited from Thanavuddho, 2012) ปัจจุบันศาสตร์นรีลักษณ์มีการเปลี่ยนแปลงลักษณะการทำนายไปตามถิ่นที่อยู่อาศัย

โดยให้สอดคล้องกับบริบททางสังคมและมีชื่อเรียกแตกต่างกันออกไป เช่น ตำรานรีลักษณ์ของวัดพรหมเทพาวาส ตำรานรีลักษณ์ฉบับภาษาจีน กามิน หนังสือนรีลักษณ์ชำระราชวิธีหญิงชายทั้งปวงผู้มีบุญ ฉบับหอสมุดแห่งชาติ ตำรับโยนิ ฉบับอำเภอแสวงหา จังหวัดอ่างทอง ตำราตรีภพ ตำรานรีลักษณ์ศาสตร์ฉบับพูลเกล้าฯ ถวาย ตำรานรีลักษณ์ศาสตร์ฉบับพระมหามงกุฎเถียร ตำราดูลักษณะชาย-หญิง ตำรานรีลักษณ์ฉบับพิมพ์ในหนังสือตำรานรีลักษณ์: ศาสตร์แห่งการทำนายลักษณะบุคคลของพูลหลวง พ.ศ. 2534 และตำรับนรีลักษณ์ศาสตร์ (Sujachaya, 2019)

จากข้อมูลข้างต้นผู้วิจัยได้เลือก “ตำรานรีลักษณ์ฉบับพิมพ์ในหนังสือตำรานรีลักษณ์: ศาสตร์แห่งการทำนายลักษณะบุคคลของพูลหลวง พ.ศ. 2534” เป็นข้อมูลการวิจัย เนื่องจากเป็นตำราที่ผู้แต่ง คือ “พูลหลวง” หรือประยูร อุลูชาภู ได้เขียนตำราเล่มนี้ให้มีความแตกต่างจากเล่มอื่น ๆ ตรงที่ได้ชำระขึ้นมาใหม่จากคัมภีร์พหุศาสตร์ มีการเปรียบเทียบกับตำราโหงวเฮ้งของจีนและตำรานรีลักษณ์ของไทยโบราณ อีกทั้งมีการแบ่งหมวดหมู่ตามตำแหน่งบนใบหน้าเทียบกับดาวพระเคราะห์ (Phlu Luang, 1993)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความเชื่อเกี่ยวกับลักษณะบุคคลที่สะท้อนจากอวัยวะต่าง ๆ บนใบหน้าตามคำทำนายของ

ตำราวรรณกรรมฉบับพลุหลวง เพื่อให้เข้าใจความคิดของมนุษย์ในการใช้ภาษาเป็นเครื่องมือบันทึกข้อมูลผ่านตำราวรรณกรรมฉบับพลุหลวง เนื่องจากภาษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสื่อสารความคิด ความเชื่อ ความเข้าใจของมนุษย์ อีกทั้งยังแสดงให้เห็นถึงคุณค่าของการสังเกต รวมไปถึงมิติทัศน์ของมนุษย์

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาความเชื่อเกี่ยวกับลักษณะบุคคลที่สะท้อนจากอวัยวะต่าง ๆ บนใบหน้าตามคำทำนายของตำราวรรณกรรมฉบับพลุหลวง

ทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดคติชนวิทยา

คติชนวิทยา เป็นวิชาที่ศึกษาเกี่ยวกับวิถีในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ที่ได้รับการสืบทอดมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันว่าด้วยเรื่องของคติความเชื่อ ประเพณีพิธีกรรม สุภาษิต ปริศนา คำทาย การละเล่น เพลงพื้นบ้าน ศิลปะ เป็นต้น คติชนวิทยาจึงเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่ทำให้เข้าใจอดีตรวมถึงได้เห็นสภาพความเป็นอยู่ของมนุษย์ในสังคม (Jitchinakul, 2002)

แนวความคิดความเชื่อ

ความเชื่อ เป็นธรรมชาติที่เกิดขึ้นกับมนุษย์และเป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่งของมนุษย์ เป็นสิ่งที่ส่งผลโดยตรงต่ออิทธิพลของมนุษย์ ก่อให้เกิดประเพณี พฤติกรรม ความเชื่อต่าง ๆ เช่น ความเชื่อไสยศาสตร์ ความเชื่อโหราศาสตร์ ความเชื่อโชคลางของขลัง ความเชื่อผีसांगเทวดา ความเชื่ออำนาจลึกลับ ความเชื่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ความเชื่ออิทธิฤทธิ์และปาฏิหาริย์ เป็นต้น (Winthasathitkun, 2015 cited from Southern Teachers College, 1983)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อนรลักษณ์ พบว่า มีงานวิจัยที่นำศาสตร์นรลักษณ์มาประยุกต์ใช้มากมาย อาทิ การนำศาสตร์นรลักษณ์มาประยุกต์ใช้กับการคัดเลือกบุคคลเข้าทำงาน ปรากฏในงานวิจัยของ Wongpisanlux (2012) ที่ระบุว่า องค์การธุรกิจขนาดย่อมจังหวัดตราด ได้นำศาสตร์นรลักษณ์มาใช้ในกระบวนการสรรหาและคัดเลือกบุคคลเข้าทำงาน ผลการวิจัย พบว่า สามารถคัดเลือกบุคคลได้ตรงตามความต้องการและมีประสิทธิภาพ เหมาะสมกับตำแหน่งที่ได้รับ นอกจากนี้ยังมีการนำศาสตร์นรลักษณ์มาประยุกต์ใช้กับการทำศัลยกรรมเสริมความงาม ปรากฏในงานวิจัยของ Prawanrakphong (2009) ที่ระบุว่า ดารานักแสดงหญิงตัดสินใจทำศัลยกรรมเสริมความงามตามหลักนรลักษณ์ อาทิ

การทำศัลยกรรมเสริมจมูก การทำศัลยกรรมเสริมหน้าอก ผลการวิจัย พบว่า ดารานักแสดงหญิงที่ทำศัลยกรรมเสริมความงามตามหลักนรลักษณ์ ส่งผลให้มีความมั่นใจในการทำงานมากยิ่งขึ้น เป็นผลต่อการประกอบอาชีพและสร้างความสำเร็จให้กับชีวิต อีกทั้งการนำศาสตร์นรลักษณ์มาประยุกต์ใช้กับการแต่งหน้า ปรากฏในงานวิจัยของ Toahchaiboon (2017) ที่ระบุว่า ได้สร้างสรรค์และออกแบบการแต่งหน้าตามหลักนรลักษณ์ โดยมีแนวคิดจากอัญมณี 12 ราศี ผลการวิจัยพบว่า อาสาสมัครที่ได้แต่งหน้ามีความมั่นใจเพิ่มมากขึ้น มีความพึงพอใจอยู่ในเกณฑ์มากที่สุด

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาความเชื่อของคนไทยที่สะท้อนในหนังสือตำราวรรณกรรม: ศาสตร์แห่งการทำนายลักษณะบุคคลฉบับพลุหลวง พ.ศ. 2534 เขียนโดยพลุหลวงหรือประยูร อุลุชาฎะ

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายในการศึกษาความเชื่อเกี่ยวกับลักษณะบุคคลที่สะท้อนจากตำราวรรณกรรมฉบับพลุหลวง โดยวิเคราะห์และจำแนกความเชื่อผ่านคำทำนายลักษณะบุคคลที่ปรากฏในตำราวรรณกรรมฉบับพลุหลวง

แนวคิดที่ใช้ในการศึกษาวิเคราะห์ ประกอบด้วย

- 1) แนวคิดคติชนวิทยาเชิงบทบาทหน้าที่ แบ่งออกเป็น 1.1) บทบาทของตำราวรรณกรรมในแง่บรรเทาความคับข้องใจ-เป็นที่พึ่งทางใจ 1.2) บทบาทของตำราวรรณกรรมในแง่แหล่งบันทึกความรู้ ความเชื่อต่อสภาพของบุคคล และ 2) แนวคิดความเชื่อ แบ่งออกเป็น 2.1) ความเชื่อว่ามีลักษณะมงคลซึ่งปรากฏที่อวัยวะบนใบหน้าของบุคคล 2.2) ความเชื่อว่ามีลักษณะอัปมงคล ซึ่งปรากฏที่อวัยวะบนใบหน้าของบุคคล

วิธีการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาเอกสารและเสนอผลการวิจัยในรูปการพรรณนาวิเคราะห์ โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. **ขั้นรวบรวมข้อมูล** สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับศาสตร์นรลักษณ์ โดยใช้ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ เป็นระยะเวลา 1 เดือน หลังจากนั้นคัดเลือกตำราวรรณกรรมตามขอบเขตของงานวิจัย และศึกษาตำราวรรณกรรมที่ได้คัดเลือก รวมถึงความเชื่อของไทยที่แฝงอยู่ในคำทำนายของตำราวรรณกรรมตามวัตถุประสงค์งานวิจัย

2. ชั้นวิเคราะห์ข้อมูล ศึกษาและวิเคราะห์ ตีความ และประเมินคุณค่าข้อมูลที่ปรากฏในตำราวรรณคดีฉบับ พลุหลวง โดยใช้ทฤษฎีคติชนวิทยาและแนวคิดความเชื่อ

3. ชั้นสรุปและอภิปรายผล สรุปผลการศึกษา ทั้งด้านการวิเคราะห์ ตีความ ความเชื่อเกี่ยวกับลักษณะบุคคล ที่สะท้อนจากอวัยวะต่าง ๆ บนใบหน้าตามคำทำนายของตำรา วรรณคดีฉบับพลุหลวง

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัย ได้มีการแบ่งแนวคิด เรื่องความเชื่อออกเป็น 2 ด้าน คือ 1) การทำนายลักษณะ อวัยวะของบุคคลที่สะท้อนความเชื่อเรื่องมงคลในชีวิต และ 2) การทำนายลักษณะอวัยวะของบุคคลที่สะท้อนความเชื่อ เรื่องอัปมงคลในชีวิต ผลการศึกษา มีดังนี้

1. การทำนายลักษณะอวัยวะต่าง ๆ บนใบหน้าของบุคคล ที่สะท้อนความเชื่อเรื่องมงคลในชีวิต

การทำนายลักษณะบุคคลที่สะท้อนความเชื่อเรื่อง มงคล แบ่งออกเป็น 7 หัวข้อ ดังนี้

1.1 ลักษณะอวัยวะบนใบหน้าของบุคคลที่มีความ เชื่อถึงการทำนายว่า บ่งบอกความมั่งมี ร่ำรวย

คำทำนายลักษณะบุคคลในตำราวรรณคดีฉบับ พลุหลวง ในแง่ของความเชื่อที่ว่า บ่งบอกความมั่งมี ร่ำรวย สะท้อน ให้เห็นถึงความเชื่อที่แฝงไว้ในคำทำนาย เช่น ลักษณะของผู้ที่ มีทรัพย์สมบัติมาก มีโชคลาภเงินทอง ไม่ขาดตกบกพร่องเรื่อง การเก็บเงิน เป็นต้น อีกทั้งมีการเชื่อมโยงเปรียบเทียบลักษณะ อวัยวะของมนุษย์กับลักษณะของสัตว์มงคลประเภทต่าง ๆ ดังตัวอย่าง “ตาขาว ตาดำ งามบริสุทธิ์ดุจด่านาคราช ตาหงส์ ตาสีโต ตาข้าง ตาราชสีห์ ไม่มีฝ้าหมองคล้ำ” มีคำทำนายว่า “มีทรัพย์สิน” (Phlu Luang, 1993) ดังรูปตัวอย่างลักษณะตาหงส์

รูปที่ 1 ลักษณะตาหงส์ (ผู้วิจัยวาดภาพ)

จากตัวอย่างคำทำนายข้างต้นมีการเปรียบเทียบ ลักษณะดวงตากับสัตว์มงคลของไทย ดัง “ดวงตาเหมือน นาคราช” มีคำทำนายลักษณะดวงตาว่า “เป็นลักษณะดวงตา ผู้มีบุญ มีอำนาจและวาสนา ประกอบไปด้วยชื่อเสียง เกียรติยศ ทรัพย์สิน ข้าทาสบริวาร” (Thai ORC, 2020b) เปรียบเทียบ ลักษณะดวงตา ดัง “ดวงตาเหมือนหงส์” มีคำทำนายลักษณะ

ดวงตาว่า “เป็นลักษณะดวงตาของคนดี มีเสน่ห์แรง วาสนา สูงและจะมีคู่ครองที่ดี” (Antiga, 2008b) เปรียบเทียบ ลักษณะดวงตา ดัง “ดวงตาเหมือนสิงโต” มีคำทำนายลักษณะ ดวงตาว่า “เป็นลักษณะดวงตาของผู้มีอำนาจวาสนา เกียรติยศ ชื่อเสียง รวมไปถึงทรัพย์สินและข้าทาสบริวาร” (Thai ORC, 2020b)

ดังนั้นในการทำนายวรรณคดีของดวงตา จาก ข้อมูลที่ปรากฏในแหล่งต่าง ๆ ของไทยบ่งชี้ บทบาทคติชน ด้านการบันทึกภูมิปัญญาความรู้ที่ว่า บุคคลที่มีลักษณะ ดวงตาคู่คล้ายกับสัตว์มงคลตามความเชื่อของไทย บ่งบอก ได้ว่า เป็นลักษณะดวงตาที่ดี เป็นผู้ที่มีบุญ เนื่องจากสัตว์มงคล เป็นสัตว์นำโชค สามารถนำพาความเจริญรุ่งเรืองและโชคลาภ มาให้

1.2 ลักษณะอวัยวะบนใบหน้าของบุคคลที่มีความ เชื่อถึงการทำนายว่า บ่งบอกความเจริญมั่นคงในหน้าที่อาชีพ และการงาน

คำทำนายลักษณะบุคคลในตำราวรรณคดีฉบับ พลุหลวง ในแง่ของความเชื่อที่ว่า บ่งบอกความเจริญมั่นคงใน หน้าที่อาชีพการงาน สะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อที่แฝงไว้ใน คำทำนาย เช่น ลักษณะของบุคคลที่มีอำนาจเหนือกว่าผู้อื่น มีตำแหน่งหน้าที่ใหญ่โต เป็นต้น รวมไปถึงมีอาชีพการงานที่ ดี ดังตัวอย่าง “คิ้วสูงถึงหน้าผาก” มีคำทำนายว่า “จะเป็น ขุนนางผู้ใหญ่” (Phlu Luang, 1993) ดังรูปตัวอย่างลักษณะ คิ้วสูงถึงหน้าผาก

รูปที่ 2 ลักษณะคิ้วสูงถึงหน้าผากที่ (ผู้วิจัยวาดภาพ)

จากตัวอย่างคำทำนายข้างต้นเชื่อมโยงกับตำราอื่น ของไทย ดังข้อมูล “คิ้วและระหว่างคิ้ว” มีคำทำนายลักษณะ คิ้วสูงถึงหน้าผากว่า “เป็นคนสกุลสูง จะได้เป็นใหญ่เป็นโต หรือ มีอำนาจวาสนา เงินทองสมบูรณ์” (Thai ORC, 2020a)

ดังนั้นในการทำนายวรรณคดีของคิ้ว จากข้อมูลที่ ปรากฏในแหล่งต่าง ๆ ของไทยบ่งชี้ บทบาทคติชนด้านการ บันทึกภูมิปัญญาความรู้ที่ว่า การมีลักษณะคิ้วสูงถึงหน้าผาก บ่งบอกได้ถึงการมีลักษณะคิ้วที่อยู่บนใบหน้าอย่างเห็นได้ชัดเจน เปรียบได้กับความเชื่อที่ว่าจะมีตำแหน่งหน้าที่การงานเหนือกว่า ผู้อื่น ยังมีคิ้วสูงมากก็คล้ายกับมีอำนาจทางด้านอาชีพการงาน ที่บ่งบอกถึงชื่อเสียงและประสบความสำเร็จ

1.3 ลักษณะอวัยวะบนใบหน้าของบุคคลที่มีความเชื่อถึงการทำนายว่า บ่งบอกอายุที่ยืนยาว

คำทำนายลักษณะบุคคลในตำราารลักษณ์ฉบับพหลุหลวง ในแง่ของความเชื่อที่ว่า บ่งบอกการมีอายุยืนยาว สะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อที่แฝงไว้ในคำทำนาย เช่น ลักษณะของผู้ที่ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บและอันตรายทั้งหลายทั้งปวง มีอายุยืนยาว เป็นต้น อีกทั้งมีการเชื่อมโยงเปรียบเทียบลักษณะอวัยวะของมนุษย์กับพระพุทธรูปที่เป็นหัวใจสำคัญของศาสนาพุทธ ดังตัวอย่าง “ตั้งหูยาวเหมือนพระพุทธรูป” มีคำทำนายว่า “อายุยืน” (Phlu Luang, 1993) ดังรูปตัวอย่างลักษณะหูยาวเหมือนหูพระพุทธรูป

รูปที่ 3 ลักษณะหูยาวเหมือนหูพระพุทธรูป (ผู้วิจัยวาดภาพ)

จากตัวอย่างคำทำนายข้างต้นเชื่อมโยงกับตำราอื่นของไทย ดังข้อมูล “มหัศจรรย์!! หูบอกนิสัย อยากรู้ว่าเขาเป็นคนยังไงให้สังเกตใบหู” มีคำทำนายลักษณะตั้งหูยาวว่า “ตามความเชื่อของคนไทยเชื่อกันว่า คนที่มีตั้งหูยาวเป็นคนอายุยืน สิ่งดี ๆ มักเข้ามาหาอย่างรวดเร็ว ชีวิตมีแต่ความสุข” (Line today, 2017)

ดังนั้นในการทำนายนรลักษณ์ของหู จากข้อมูลที่ปรากฏในแหล่งต่าง ๆ ของไทยบ่งชี้ บทบาทคติชนด้านการบันทึกภูมิปัญญาความรู้ที่ว่า คนที่มีลักษณะตั้งหูยาวเหมือนพระพุทธรูปนั้น เป็นลักษณะของผู้ที่มีอายุยืน ซึ่งปรากฏมาจากการเชื่อที่มีมาแต่โบราณว่า “คนที่มีลักษณะหูยาวคล้ายกับพระพุทธรูปนั้นว่าเป็นคนมีบุญและอายุยืน” (Thongspan, 2018) ความเชื่อดังกล่าวจึงเชื่อมโยงได้ว่า บุคคลที่มีลักษณะตั้งหูยาวคล้ายกับพระพุทธรูป เป็นลักษณะมงคลของคนที่มีอายุยืนและเป็นผู้มีปัญญาสนา

1.4 ลักษณะอวัยวะบนใบหน้าของบุคคลที่มีความเชื่อถึงการทำนายว่า บ่งบอกการมีอำนาจ วาสนาและเป็นสุข

คำทำนายลักษณะบุคคลในตำราารลักษณ์ฉบับพหลุหลวง ในแง่ของความเชื่อที่ว่า บ่งบอกการมีอำนาจวาสนา และเป็นสุข สะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อที่แฝงไว้ในคำทำนาย เช่น ลักษณะของผู้ที่มีสติปัญญาดี มีความจำแม่นยำ ปฏิภาณไหวพริบดี เป็นต้น อีกทั้งมีการเชื่อมโยงเปรียบเทียบลักษณะอวัยวะของมนุษย์กับลักษณะของสัตว์มงคล ดังตัวอย่าง “ตาเล็กคล้ายตาช้าง” มีคำทำนายว่า “มีปฏิภาณเฉียบแหลม” (Phlu Luang, 1993) ดังรูปตัวอย่างลักษณะตาช้าง

มีคนสรรเสริญยกย่อง อีกทั้งมีการเชื่อมโยงเปรียบเทียบลักษณะอวัยวะของมนุษย์กับลักษณะของสัตว์มงคลประเภทต่าง ๆ และเชื่อมโยงถึงความเชื่อเรื่องสี ดังตัวอย่าง “จุมูกเหมือนกระบอกตัด มีสีเหลืองเด่นชัด” มีคำทำนายว่า “จุมูกอันประเสริฐ” (Phlu Luang, 1993) ดังรูปตัวอย่างลักษณะจุมูกทรงกระบอกตัด มีสีเหลือง

รูปที่ 4 ลักษณะจุมูกทรงกระบอกตัด มีสีเหลือง (ผู้วิจัยวาดภาพ)

จากตัวอย่างคำทำนายข้างต้นเชื่อมโยงกับตำราอื่นของไทย ดังข้อมูล “ทำนายโหงวเฮ้งจากจุมูก” มีคำทำนายลักษณะจุมูกมีสีเหลืองเด่นชัดว่า “เป็นสีแห่งโชคลาภ เป็นลักษณะของคนที่มีความขยัน อดทน มีความรอบคอบทางด้านการเงิน สามารถสร้างฐานะให้มั่นคงได้ด้วยตนเอง มีโชคลด้านการเงิน อยู่เสมอ มีวาสนา ได้คู่ครองที่ดี” (Nanapayakorn, 2013a) ดังนั้นในการทำนายนรลักษณ์ของจุมูก จากข้อมูลที่ปรากฏในแหล่งต่าง ๆ ของไทยบ่งชี้ บทบาทคติชนด้านการบันทึกภูมิปัญญาความรู้ที่ว่า บุคคลที่มีลักษณะจุมูกเป็นรูปทรงกระบอกตัดและมีสีเหลืองนั้น นับว่าเป็นจุมูกที่มีลักษณะเด่นเป็นสง่าเห็นได้ชัดบนใบหน้า คล้ายกับการมีพื้นที่ของเจ้าตัวที่มีความประเสริฐ อีกทั้งเชื่อมโยงถึงความเชื่อเรื่องสีได้ว่า “สีเหลือง เป็นสีของธาตุดิน แทนสัญลักษณ์ของความสดใสและความรื่นเริง ตามหลักฮวงจุ้ยสีเหลืองช่วยให้มีความก้าวหน้า เสริมอำนาจบารมีและโชครทรัพย์ แก้ไขความตกต่ำ ความอ่อนแอและความแห้งแล้งของจิตใจ” (Sanook.com, 2011)

1.5 ลักษณะอวัยวะของบุคคลที่มีความเชื่อถึงการทำนายว่า บ่งบอกความฉลาด ปฏิภาณ ไหวพริบ

คำทำนายลักษณะบุคคลในตำราารลักษณ์ฉบับพหลุหลวง ในแง่ของความเชื่อที่ว่า บ่งบอกความฉลาด ปฏิภาณไหวพริบ สะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อที่แฝงไว้ในคำทำนาย เช่น ลักษณะของผู้ที่มีสติปัญญาดี มีความจำแม่นยำ ปฏิภาณไหวพริบดี เป็นต้น อีกทั้งมีการเชื่อมโยงเปรียบเทียบลักษณะอวัยวะของมนุษย์กับลักษณะของสัตว์มงคล ดังตัวอย่าง “ตาเล็กคล้ายตาช้าง” มีคำทำนายว่า “มีปฏิภาณเฉียบแหลม” (Phlu Luang, 1993) ดังรูปตัวอย่างลักษณะตาช้าง

รูปที่ 5 ลักษณะตาข้าง (ผู้วิจัยวาดภาพ)

จากตัวอย่างคำทำนายข้างต้นเชื่อมโยงกับตำราอื่นของไทย ดังข้อมูล “ดูโหงวเฮ้งตาเล็ก” มีคำทำนายลักษณะตาเล็กว่า “เป็นคนเวลาทำอะไรแล้วทำจริงจัง ฉลาด มีไหวพริบดี รู้จักเอาตัวรอด ถูกหลอกยาก มักตัดสินใจและคิดแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้ดี อีกทั้งมีความรอบคอบในการกระทำทุกอย่าง

จากตัวอย่างคำทำนายข้างต้นเชื่อมโยงกับตำราอื่นของไทย ดังข้อมูล “ดูโหงวเฮ้งตาเล็ก” มีคำทำนายลักษณะตาเล็กว่า “เป็นคนเวลาทำอะไรแล้วทำจริงจัง ฉลาด มีไหวพริบดี รู้จักเอาตัวรอด ถูกหลอกยาก มักตัดสินใจและคิดแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้ดี อีกทั้งมีความรอบคอบในการกระทำทุกอย่าง” (Waruntorn, 2014b)

ดังนั้นในการทำนายนรลักษณ์ของดวงตา จากข้อมูลที่ปรากฏในแหล่งต่าง ๆ ของไทยบ่งชี้ บทบาทคติชนด้านการบันทึกภูมิปัญญาความรู้ที่ว่า บุคคลที่มีลักษณะตาเล็กคล้ายตาข้างนั้น เป็นการเปรียบลักษณะดวงตาเหมือนสัตว์มงคล ซึ่งเป็นลักษณะดวงตาที่ดีของเจ้าตัว อีกทั้งตามความเชื่อของไทยยังบ่งบอกว่า “ข้างเป็นสัตว์คู่บุญบารมีของกษัตริย์ เป็นสัญลักษณ์ของวาสนา โชคลาภและสิ่งมงคล” (Kaewbunthong, 2014)

1.6 ลักษณะอวัยวะของบุคคลที่มีความเชื่อถึงการทำนายว่า บ่งบอกการมีคู่ครองและครอบครัวที่ส่งเสริมในชีวิต

คำทำนายลักษณะบุคคลในตำรานรลักษณ์ฉบับปลูหลวง ในแง่ของความเชื่อที่ว่า บ่งบอกการมีคู่ครองและครอบครัวที่ส่งเสริมชีวิต สะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อที่แฝงไว้ในคำทำนาย เช่น ลักษณะของผู้ที่มีบุตรี รวมถึงมีคู่ครองเหมาะสม เป็นต้น ดังตัวอย่าง “จุมูกเต็มสมบูรณ์ โคนเสมอรระหว่างคิ้ว” มีคำทำนายว่า “จะได้คู่ครองอันน่าพึงพอใจ” (Phlu Luang, 1993) ดังรูปตัวอย่างลักษณะจุมูกเต็มสมบูรณ์ มีรูปสวยงาม

รูปที่ 6 ลักษณะจุมูกเต็มสมบูรณ์ มีรูปสวยงาม (ผู้วิจัยวาดภาพ)

จากตัวอย่างคำทำนายข้างต้นเชื่อมโยงกับตำราอื่นของไทย ดังข้อมูล “ทำนายโหงวเฮ้งจากจุมูก” มีคำทำนายลักษณะโคนจุมูกอยู่ตรงระหว่างคิ้วว่า “เป็นคนมีวาสนา ได้คู่ครองดี หรืออาจได้คู่ครองมีฐานะ รูปร่างหน้าตาดี” (Nanapayakorn, 2013)

ดังนั้นในการทำนายนรลักษณ์ของจุมูก จากข้อมูลที่ปรากฏในแหล่งต่าง ๆ ของไทยบ่งชี้ บทบาทคติชนด้านการบันทึกภูมิปัญญาความรู้ที่ว่า บุคคลที่มีลักษณะจุมูกเต็มสมบูรณ์ มีรูปทรงสวยงาม มีโคนจุมูกอยู่เสมอรหว่างคิ้ว นับว่าเป็นลักษณะนรลักษณ์ที่ดีของเจ้าตัว อีกทั้งเชื่อมโยงถึงลักษณะความเชื่อได้ว่า ผู้ที่มีจุมูกสมบูรณ์ ชีวิตมักจะมีความสุข อิ่มเอมจิตใจ คล้ายกับพื้นที่อาณาเขตของเจ้าตัว

1.7 ลักษณะอวัยวะของบุคคลที่มีความเชื่อถึงการทำนายว่า บ่งบอกการเป็นคนดี มีคุณธรรม

คำทำนายลักษณะบุคคลในตำรานรลักษณ์ฉบับปลูหลวง ในแง่ของความเชื่อที่ว่า บ่งบอกการเป็นคนดี มีคุณธรรม สะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อที่แฝงไว้ในคำทำนาย เช่น ลักษณะของผู้ที่มีศีลธรรมในจิตใจ เป็นคนซื่อสัตย์ มีความมุ่งมั่นและกล้าหาญ อีกทั้งมีการเชื่อมโยงถึงความเชื่อเรื่องศีลธรรม ดังตัวอย่าง “หัวตากับหางตาตรง” มีคำทำนายว่า “ซื่อสัตย์ มีศีลธรรม กล้าหาญ” (Phlu Luang, 1993) ดังรูปตัวอย่างลักษณะหัวตากับหางตาตรงกัน

รูปที่ 7 ลักษณะหัวตากับหางตาตรงกัน (ผู้วิจัยวาดภาพ)

จากตัวอย่างคำทำนายข้างต้นเชื่อมโยงกับตำราอื่นของไทย ดังข้อมูล “อ่านคนจากลักษณะของดวงตา” มีคำทำนายลักษณะนรลักษณ์ของดวงตาข้างต้นว่า “เป็นคนที่ได้รับการนับถือจากคนทั่วไป คบหาสมาคมได้” (Thai ORC, 2020b) ผู้วิจัยตีความจากคำทำนายข้างต้นได้ว่า บุคคลที่จะได้รับการยอมรับนับถือจากคนทั่วไป คบหาสมาคมด้วยนั้น ต้องมีนิสัยที่ซื่อตรง มีศีลธรรมอยู่ในจิตใจ รู้จักผิดชอบชั่วดี รวมถึงมีความกล้าหาญ เด็ดเดี่ยว ไม่ว่าจะทำการสิ่งใด

ดังนั้นในการทำนายนรลักษณ์ของดวงตา จากข้อมูลที่ปรากฏในแหล่งอื่นที่กล่าวมาของไทยบ่งชี้ บทบาทคติชนด้านการบันทึกภูมิปัญญาความรู้ที่ว่า บุคคลที่มีหัวตากับหางตาตรงกันเชื่อมโยงกับลักษณะนิสัยได้ว่า คนที่ได้รับการยอมรับนับถือจากคนทั่วไปและมีคนคบหาสมาคม ต้องมีนิสัยที่ซื่อสัตย์ทั้งด้านการประกอบอาชีพและการใช้ชีวิต อีกทั้งเชื่อมโยงถึงความเชื่อ

เรื่องศีลธรรมได้ว่า บุคคลทุกคนควรมีศีลธรรมอยู่ภายในจิตใจ เนื่องจากศีลธรรมจะทำให้ชีวิตอยู่ในทำนองคลองธรรมที่ดี เมื่อดำรงตนอยู่ในศีลธรรมจะทำให้ชีวิตพบแต่ความสุขความเจริญ

2. การทำนายลักษณะอวัยวะต่าง ๆ บนใบหน้าของบุคคลที่สะท้อนความเชื่อเรื่องอัมภมงคลในชีวิต

การทำนายลักษณะบุคคลที่สะท้อนความเชื่อเรื่องอัมภมงคล แบ่งออกได้เป็น 7 หัวข้อ ดังนี้

2.1 ลักษณะอวัยวะบนใบหน้าของบุคคลที่มีความเชื่อถึงการทำนายว่า บ่งบอกความยากจน

คำทำนายลักษณะบุคคลในตำราขนรลักษณ์ฉบับพหูหลง ในแง่ของความเชื่อที่ว่า บ่งบอกความลำบากยากจน สะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อที่แฝงไว้ในคำทำนาย เช่น ลักษณะของผู้ที่ปราศจากทรัพย์สมบัติ เก็บเงินทองไม่อยู่ ชีวิตพบเจอแต่ความยากลำบาก เป็นต้น ดังตัวอย่าง “ดวงตาแคบทั้งวงในวงนอก ทั้งตาขาว ตาดำไม่บริสุทธิ์ มีสีต่าง ๆ เข้ามาเจือปน มีเม็ดขาวขึ้นที่ตาดำ หรือเส้นแดงแทงตาดำ” มีคำทำนายว่า “ระวังทรัพย์จะฉิบหาย” (Phlu Luang, 1993) ดังรูปตัวอย่างลักษณะดวงตาไม่บริสุทธิ์ มีเม็ดขาวขึ้นที่ตาดำ

รูปที่ 8 ลักษณะดวงตาไม่บริสุทธิ์ มีเม็ดขาวขึ้นที่ตาดำ (ผู้วิจัยวาดภาพ)

จากตัวอย่างคำทำนายข้างต้นเชื่อมโยงกับตำราอื่นของไทย ดังข้อมูล “ดวงตาหน้าตาสุขภาพ” มีคำทำนายลักษณะดวงตาไม่บริสุทธิ์ มีความมัวหมองว่า “หากตาขาวสกปรก ขุ่นมัวไม่มีประกาย เรียกว่า ตาที่ไร้ชีวิตชีวา ขาดราศี ถ้ากำลังป่วยเป็นโรคก็จะรักษาให้หายยาก เพราะพลังชีวิตอ่อนแอ” (Wannawiboon, 2002) ผู้วิจัยตีความจากคำทำนายข้างต้นได้ว่า คนที่มีดวงตามัวหมอง ไม่ชัดเจน แสดงถึงทัศนวิสัยในการมองเห็นไม่ดี เพราะดวงตาเป็นอวัยวะที่ทำให้มองเห็นสิ่งต่าง ๆ รอบตัว หากดวงตามีปัญหาอาจส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิต

ดังนั้นในการทำนายนรลักษณ์ของดวงตา จากข้อมูลที่ปรากฏในแหล่งต่าง ๆ ของไทยบ่งชี้ บทบาทคติชนด้านการบันทึกภูมิปัญญาความรู้ที่ว่า บุคคลที่มีลักษณะดวงตา มัวหมองไม่บริสุทธิ์ อีกทั้งมีตำหนิ สามารถบ่งบอกถึงความเชื่อในด้านการทำนายสุขภาพได้ว่า ดวงตาลักษณะข้างต้นสะท้อนถึงการมีพลังชีวิตอ่อนแอ เมื่อพลังชีวิตอ่อนแอทำให้ร่างกายไร้ประสิทธิภาพในการใช้ชีวิต ไม่มีแรงในการทำมาหากิน อีกทั้งยังเป็นลักษณะดวงตาที่ส่งผลต่อทัศนวิสัยในการมองเห็นได้ไม่ดีเท่าที่ควร

2.2 ลักษณะอวัยวะของบุคคลที่มีความเชื่อถึงการทำนายว่า บ่งบอกอุปสรรค ความตกต่ำในอาชีพการงาน

คำทำนายลักษณะบุคคลในตำราขนรลักษณ์ฉบับพหูหลง ในแง่ของความเชื่อที่ว่า บ่งบอกอุปสรรคและความตกต่ำในอาชีพการงาน สะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อที่แฝงไว้ในคำทำนาย เช่น ลักษณะของผู้ที่ไม่มีความสามารถในการทำงาน พบปัญหาอุปสรรคมากมาย เป็นต้น ดังตัวอย่าง “มองไม่เห็นขากรรไกรบนใบหน้า” มีคำทำนายว่า “ไร้สมรรถภาพในการทำงาน” (Phlu Luang, 1993) ดังรูปตัวอย่างลักษณะมองไม่เห็นขากรรไกรบนใบหน้า

รูปที่ 9 ลักษณะมองไม่เห็นขากรรไกรบนใบหน้า (ผู้วิจัยวาดภาพ)

จากตัวอย่างคำทำนายข้างต้นเชื่อมโยงกับตำราอื่นของไทย ดังข้อมูล “มหาโหงวเฮ้ง นรลักษณ์พยากรณ์” มีคำทำนายลักษณะขากรรไกรที่มองเห็นไม่ชัดว่า “เป็นคนเฉื่อยชาเหมือนคนไม่มีชีวิตชีวา ไม่มีความกระตือรือร้น ไม่เหมาะแก่การเป็นผู้นำ หรือหัวหน้า เหมาะแก่ทำหน้าที่เป็นลูกน้อง” (Singborabue, 2009)

ดังนั้นในการทำนายนรลักษณ์ของขากรรไกรจากข้อมูลที่ปรากฏในแหล่งต่าง ๆ ของไทยบ่งชี้ บทบาทคติชนด้านการบันทึกภูมิปัญญาความรู้ที่ว่า บุคคลที่มีขากรรไกรเล็ก แคบ หรือมองไม่เห็นบนใบหน้าเชื่อมโยงถึงลักษณะนิสัยได้ว่า การเป็นคนเฉื่อยชา ขาดความกระตือรือร้น ส่งผลให้ขาดประสิทธิภาพในการทำงาน อีกทั้งยังเปรียบได้กับความเชื่อที่ว่า การมีพื้นที่ขากรรไกรที่มองเห็นได้ไม่ชัดบนใบหน้า บ่งบอกอาณาเขตที่ไม่กว้างขวางของเจ้าตัว อีกทั้งยังแสดงออกถึงชีวิตที่ไม่ประสบความสำเร็จในด้านการงาน

2.3 ลักษณะอวัยวะของบุคคลที่มีความเชื่อถึงการทำนายว่า บ่งบอกอายุขัยที่ไม่ยืนยาว

คำทำนายลักษณะบุคคลในตำราขนรลักษณ์ฉบับพหูหลง ในแง่ของความเชื่อที่ว่า บ่งบอกการมีอายุไม่ยืนยาว สะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อที่แฝงไว้ในคำทำนาย เช่น ลักษณะของผู้ที่มีโรคภัยไข้เจ็บมาก ชีวิตพบแต่อันตราย มีอายุสั้นกว่าคนอื่น เป็นต้น อีกทั้งมีการเชื่อมโยงเปรียบเทียบลักษณะอวัยวะ

ของมนุษย์กับลักษณะของสัตว์อัมปลงคล ดังตัวอย่าง “หูเล็กเหมือนหนูหูและห่างจากริมฝีปากมาก” มีคำทำนายว่า “อายุสั้น” (Phlu Luang, 1993) ดังรูปตัวอย่างลักษณะหูเล็กเหมือนหนู

รูปที่ 10 ลักษณะหูเล็กเหมือนหนูหู (ผู้วิจัยวาดภาพ)

จากตัวอย่างคำทำนายข้างต้นเชื่อมโยงกับตำราอื่นของไทย ดังข้อมูล “คูโหวงเฮ้งใบหู” มีคำทำนายลักษณะใบหูเหมือนหนูว่า “เป็นคนอภัพ อายุสั้น ประสบแต่ความทุกข์ยากในชีวิต” (Waruntorn, 2014a)

ดังนั้นในการทำนายลักษณ์ของหู จากข้อมูลที่ปรากฏในแหล่งต่าง ๆ ของไทยบ่งชี้ บทบาทคติชนด้านการบันทึกภูมิปัญญาความรู้ที่ว่า บุคคลที่มีหูเล็กคล้ายกับหนูหูเป็นการเปรียบเทียบลักษณะลักษณ์ของคนกับลักษณะอวัยวะของสัตว์ ซึ่งตามความเชื่อแล้วนั้น “หนูถือว่าเป็นสิ่งอัมปลงคลมาก หากบ้านใดมีไว้ก็จะทำให้ธุรกิจที่ทำอยู่ล้มเหลวไม่เป็นท่า ถูกหลอกถูกโกงอยู่ร่ำไปจนถึงขั้นล้มละลาย” (Antiga, 2008a)

2.4 ลักษณะอวัยวะของบุคคลที่มีความเชื่อถึงการทำนายว่า บ่งบอกความโง่เขลา เบาปัญญา

คำทำนายลักษณะบุคคลในตำราลักษณ์ฉบับพลูหลวง ในแง่ของความเชื่อที่ว่า บ่งบอกความโง่เขลา เบาปัญญา สะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อที่แฝงไว้ในคำทำนาย เช่น ลักษณะของผู้ที่ทราบบัญญา ไม่มีปัญญาในการพิจารณาไตร่ตรองเรื่องต่าง ๆ อีกทั้งมีสติปัญญาไม่ดี เป็นต้น ดังตัวอย่าง “ตาพองทะล้นออก จนหนังหุ้มตาไม่มีต” มีคำทำนายว่า “เบาปัญญา” (Phlu Luang, 1993) ดังรูปตัวอย่างลักษณะตาพองทะล้น

รูปที่ 11 ลักษณะตาพองทะล้น (ผู้วิจัยวาดภาพ)

จากตัวอย่างคำทำนายข้างต้นเชื่อมโยงกับตำราอื่นของไทย ดังข้อมูล “อ่านคนจากลักษณะของดวงตา” มีคำทำนายลักษณะตาโปนพองว่า “เป็นคนโมโหร้าย เจ้าเล่ห์

มูทะลุคุดัน เอาแต่ใจตนเอง มักชอบหาเหตุหาเรื่องจากดวงตาของตนอยู่เสมอ” (Thai ORC, 2020b) ผู้วิจัยตีความจากคำทำนายข้างต้นได้ว่า คนที่ชอบหาเรื่องผู้อื่น โมโหร้าย มูทะลุคุดัน มักไม่ได้ใช้ความคิดและสติปัญญาในการพิจารณาไตร่ตรอง หากมีอาการที่รุนแรงร่วมด้วยก็อาจทำให้เกิดการทะเลาะวิวาทกับผู้อื่นได้ง่าย

ดังนั้นในการทำนายลักษณ์ของดวงตา จากข้อมูลที่ปรากฏในแหล่งอื่นที่กล่าวมาของไทยบ่งชี้ บทบาทคติชนด้านการบันทึกภูมิปัญญาความรู้ที่ว่า บุคคลที่มีตาพองทะล้นออกนั้นว่าเป็นลักษณะลักษณ์ที่ไม่ดี เพราะมีรูปทรงของดวงตาที่ดูไม่สวยงาม อีกทั้งมีความเชื่อที่ว่าเป็นลักษณะดวงตาที่บ่งบอกถึงคนที่มีสติปัญญาน้อย มักจะไม่ได้ใช้ความคิดในการพิจารณาสิ่งต่าง ๆ อย่างละเอียดถี่ถ้วนและรอบคอบ

2.5 ลักษณะอวัยวะของบุคคลที่มีความเชื่อถึงการทำนายว่า บ่งบอกการไร้ญาติขาดมิตร หรืออภัพคู่ครอง

คำทำนายลักษณะบุคคลในตำราลักษณ์ฉบับพลูหลวง ในแง่ของความเชื่อที่ว่า บ่งบอกไร้ญาติขาดมิตร อภัพคู่ครอง สะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อที่แฝงไว้ในคำทำนาย เช่น ลักษณะของผู้ที่ต้องมีชีวิตอย่างโดดเดี่ยว ญาติพี่น้องและบุตรภรรยาต้องตายจากกัน เป็นต้น ดังตัวอย่าง “โคนจุมุกหัก” มีคำทำนายว่า “บุตรภรรยาต้องตายก่อน” (Phlu Luang, 1993) ดังรูปตัวอย่างลักษณะโคนจุมุกหัก ไม่เป็นรูปทรง

รูปที่ 12 ลักษณะโคนจุมุกหัก ไม่เป็นรูปทรง (ผู้วิจัยวาดภาพ)

จากตัวอย่างคำทำนายข้างต้นเชื่อมโยงกับตำราอื่นของไทย ดังข้อมูล “มาคูโหวงเฮ้งลักษณะจุมุกตัวเองกันดีกว่าว่าจะเฮงแคไหน!!” มีคำทำนายลักษณะโคนจุมุกหักว่า “เป็นคนที่มีภพปัญหาด้านคู่ครอง ได้คู่ที่ไม่ได้ตั้งใจ ต้องตกอยู่ในพุ่มม่าย หากอายุจรมาถึงช่วงวัย 44 - 45 ปี อาจจะมีปากเสียงกับคู่ครองอย่างรุนแรง หรืออาจมีการพลัดพรากจากคู่ครอง ไม่จากเป็นก็ต้องจากตาย” (Nanapayakorn, 2015) ผู้วิจัยตีความจากคำทำนายข้างต้นได้ว่า คนที่มีอภัพในเรื่องคู่ครอง เช่น มีแล้วไม่ได้ตั้งใจ หรือมีแล้วต้องพลัดพรากจากกัน แสดงให้เห็นถึงการไม่สมหวังในความรัก ทำให้ชีวิตต้องทุกข์ใจ

ดังนั้นในการทำนายนรลักษณ์ของจุมูก จากข้อมูลที่ปรากฏในแหล่งอื่นที่กล่าวมาของไทยบ่งชี้ บทบาทคติชนด้านการบันทึกภูมิปัญญาความรู้ที่ว่า ลักษณะโค่นจุมูกหักเป็นลักษณะนรลักษณ์ที่ไม่ดี เนื่องจากมีรูปทรงของจุมูกที่ดูไม่สมดุล เพราะจุมูกเป็นจุดที่เห็นได้ชัดและเด่นสุดบนใบหน้า อีกทั้งเชื่อมโยงถึงความเชื่อได้ว่า บุคคลที่มีอวัยวะแตก หรือหัก บ่งบอกถึงการมีชีวิตที่ไม่สมบูรณ์และไม่มีความสุข

2.6 ลักษณะอวัยวะของบุคคลที่มีความเชื่อถึงการทำนายว่า บ่งบอกนิสัยที่ไม่ดี

คำทำนายลักษณะบุคคลในตำรานรลักษณ์ฉบับพหลหลวง ในแง่ของความเชื่อที่ว่า บ่งบอกนิสัยที่ไม่ดี สะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อที่แฝงไว้ในคำทำนาย เช่น ลักษณะของผู้ที่มีใจชั่ว เป็นคนด่าซ้ำ คิดแต่จะทำร้ายผู้อื่น มักก่อเรื่องทะเลาะวิวาท เป็นต้น อีกทั้งมีการเชื่อมโยงเปรียบเทียบลักษณะอวัยวะของมนุษย์กับลักษณะของสัตว์อัปมงคล ดังตัวอย่าง “ตาเล็กดัง ตาขี้ หนวดตาตั้งตาโก่ หรือแหลมดังตาหนู” มีคำทำนายว่า “ใจคออำมหิตโหดร้าย เจ้าชู้มีเมียมาก” (Phlu Luang, 1993) ดังรูปตัวอย่างลักษณะต่าง

รูปที่ 13 ลักษณะตาขี้ (ผู้วิจัยวาดภาพ)

จากตัวอย่างคำทำนายข้างต้นเชื่อมโยงกับตำราอื่นของไทย ดังข้อมูล “อ่านคนจากลักษณะของดวงตา” มีคำทำนายลักษณะดวงตาว่า “เป็นคนมีจิตใจโหดร้ายอำมหิต มีพฤติกรรมเยี่ยงโจร ควรหลีกเลี่ยงอย่าคบหาสมาคมด้วย” (Thai ORC, 2020b)

ดังนั้นในการทำนายนรลักษณ์ของดวงตา จากข้อมูลที่ปรากฏในแหล่งต่าง ๆ ของไทยบ่งชี้ บทบาทคติชนด้านการบันทึกภูมิปัญญาความรู้ที่ว่า บุคคลที่มีลักษณะดวงตาเหมือนดวงตาหนู และตาโก่ เชื่อมโยงได้กับการนำลักษณะดวงตาของสัตว์มาเปรียบเทียบกับลักษณะนรลักษณ์ของมนุษย์ ตามความเชื่อของไทย ว่าเป็นสัตว์อัปมงคล มีความหมายในแง่ลบ กล่าวคือ “เปรียบเทียบกับความเป็นอสรพิษ สามารถกัด ไซ้พิษฆ่าคนได้ อีกทั้งยังเป็นสัญลักษณ์ของความตกต่ำ” (Sanook.com, 2010)

2.7 ลักษณะอวัยวะของบุคคลที่มีความเชื่อถึงการทำนายว่า บ่งบอกความเขี้ยวใจ ทุกข์ใจ ไร้วาสนา

คำทำนายลักษณะบุคคลในตำรานรลักษณ์ฉบับพหลหลวง ในแง่ของความเชื่อที่ว่า บ่งบอกความเขี้ยวใจและทุกข์ใจ

สะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อที่แฝงไว้ในคำทำนาย เช่น ลักษณะของผู้ที่มีความทุกข์มากกว่าความสุข ไร้วาสนาบารมี ชีวิตพบแต่โชคร้าย เป็นต้น อีกทั้งมีการเชื่อมโยงเปรียบเทียบลักษณะอวัยวะของมนุษย์กับภูตผีปีศาจ โดยตามความเชื่อภูตผีปีศาจเป็นสัญลักษณ์ของความน่ากลัว ดังตัวอย่าง “หน้าผากไม่มีราศี ดังหน้าผี” มีคำทำนายว่า “มีคนเกลียดชัง” (Phlu Luang, 1993) ดังรูปตัวอย่างลักษณะหน้าผากไม่มีราศี

รูปที่ 14 ลักษณะหน้าผากไม่มีราศี (ผู้วิจัยวาดภาพ)

จากตัวอย่างคำทำนายข้างต้นเชื่อมโยงกับตำราอื่นของไทย ดังข้อมูล “การสร้างสัมพันธภาพและพัฒนาการสื่อสารด้วยนรลักษณ์ศาสตร์ (โหงวเฮ้ง)” มีคำทำนายลักษณะหน้าผากไม่มีราศีว่า “กำลังมีความสุข หรืออาจต้องเสียชีวิต” (Surapananonchai, 2003) ผู้วิจัยตีความจากคำทำนายข้างต้นได้ว่า คนที่ชีวิตมีความสุขอาจเกิดได้จากหลายสาเหตุ เช่น เป็นคนมีนิสัยเอาใจเอาเปรียบผู้อื่น ใจร้อน เห็นแก่ประโยชน์ของตนเองเพียงอย่างเดียว เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ส่งผลให้ชีวิตต้องพบแต่ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ มากมาย อีกทั้งยังเป็นพฤติกรรมที่ส่งผลให้บุคคลอื่น ๆ มีความจงเกลียดจงชังได้

ดังนั้นในการทำนายนรลักษณ์ของหน้าผากจากข้อมูลที่ปรากฏในแหล่งอื่นที่กล่าวมาของไทยบ่งชี้ บทบาทคติชนด้านการบันทึกภูมิปัญญาความรู้ที่ว่า บุคคลที่มีหน้าผากไม่มีสังราศี ดังหน้าผี นับว่าเป็นลักษณะนรลักษณ์ที่ไม่ดี เนื่องจากมีลักษณะที่ดูไม่สวยงาม อีกทั้งความหมายของการทำนายยังเชื่อมโยงถึงความเชื่อเรื่องภูตผีปีศาจที่เป็นไปในทิศทางลบ มีความหมายไม่ดีและดูน่ากลัว

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความเชื่อเกี่ยวกับลักษณะบุคคลที่สะท้อนจากอวัยวะต่าง ๆ บนใบหน้า ตามคำทำนายของตำรานรลักษณ์ฉบับพหลหลวง พบว่า มีคำทำนายที่เชื่อมโยงความเชื่อกับชะตาของบุคคล จากการเปรียบเทียบกับลักษณะอวัยวะต่าง ๆ บนใบหน้า เช่น เชื่อมโยงความเชื่อเรื่องสัตว์มงคลและสัตว์อัปมงคล เชื่อมโยงความเชื่อเรื่องสิ่ว เชื่อมโยงความเชื่อเรื่องพุทธศาสนา เชื่อมโยงความเชื่อเรื่องภูตผี เป็นต้น สิ่งเหล่านี้เป็นส่วนประกอบในการพิจารณาและตีความหมายให้กับมนุษย์

คำทำนายที่ปรากฏในตำราวรรณกรรมฉบับพหูพลวง เป็นการดูลักษณะอวัยวะบนใบหน้า “มงคล” และ “อัปมงคล” อาทิ หน้าผาก คิ้ว ดวงตา จมูก แก้ม หู ปาก ขากรรไกร คาง โดยเนื้อหาจะแสดงออกในรูปของความเชื่อเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างอวัยวะต่าง ๆ บนใบหน้า คือ คำทำนายลักษณะนรลักษณ์บนใบหน้าของบุคคลที่สะท้อนความเชื่อเรื่องมงคลและอัปมงคลในชีวิต

ผลของความเชื่อเรื่องนรลักษณ์ยังส่งผลโดยตรงต่อความคิดมนุษย์ในการนำมาปรับใช้กับการวิเคราะห์อุปนิสัยใจคอ มีประโยชน์ต่อการรับรู้ถึงลักษณะนิสัย อารมณ์ ความคิด ความรู้สึก สามารถนำไปปรับใช้เพื่อลดปัญหา หรืออุปสรรคในการทำงาน (Surapananonchai, 2003) แนวคิดข้างต้นสอดคล้องกับงานวิจัยของ Wongpisanlux (2012) ที่ระบุว่าองค์กรธุรกิจได้มีการนำศาสตร์นรลักษณ์มาใช้ในกระบวนการสรรหาและคัดเลือกบุคคลเข้าทำงาน ผลการวิจัย พบว่า การนำศาสตร์นรลักษณ์มาใช้พิจารณาบุคคลในองค์กรธุรกิจ สามารถคัดเลือกบุคคลได้ตรงตามความต้องการขององค์กร ทำให้คัดเลือกบุคคลเข้าทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เหมาะสมกับตำแหน่งที่ได้รับ อีกทั้งยังปรากฏในงานวิจัยของ Laokhomprutajarn (2011) ที่ระบุว่า มีการนำศาสตร์นรลักษณ์มาใช้ระหว่างการสอบสัมภาษณ์เพื่อรับเข้าทำงาน ทำให้ทราบถึงลักษณะนิสัยใจคอว่า ควรจะมอบงานอย่างไร ผลการวิจัย พบว่า การนำศาสตร์นรลักษณ์มาใช้ ทำให้รู้สึกสบายใจ ทำอะไรราบรื่น ไม่มีปัญหาติดขัด

นอกจากนี้ยังมีความเชื่อในการนำศาสตร์นรลักษณ์มาใช้ร่วมกับการทำศัลยกรรมเสริมความงาม เพื่อแก้ไขจุดบกพร่องบนใบหน้าและเสริมดวงให้มีชีวิตดีขึ้น ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างความมั่นใจให้ตนเองและเป็นการเพิ่มโอกาสดี ๆ ในชีวิต สอดคล้องกับงานวิจัยของ Toahchai boon (2017) ที่ระบุว่า ได้สร้างสรรค์และออกแบบการแต่งหน้าตามหลักนรลักษณ์โดยมีแนวคิดจากอัญมณี 12 ราศี ผลการวิจัย พบว่า การการแต่งหน้าให้อาสาสมัครส่งผลให้มีความมั่นใจเพิ่มมากขึ้น มีความพึงพอใจอยู่ในเกณฑ์มากที่สุด เนื่องจากศาสตร์นรลักษณ์มีอิทธิพลด้านภาพลักษณ์และความงาม นอกจากนี้ยังมีปรากฏในงานวิจัยของ Prawanrakphong (2009) ที่ระบุว่า ดารา นักแสดงหญิงให้ความสำคัญกับความสวยความงาม รูปร่างหน้าตา โดยปัจจัยสำคัญที่เป็นแรงจูงใจในการตัดสินใจทำศัลยกรรมเสริมความงาม คือ เพิ่มความมั่นใจให้กับตนเองและเสริมนรลักษณ์ให้ดียิ่งขึ้น สิ่งเหล่านี้จะช่วยส่งเสริมต่อการประกอบอาชีพและสร้างความสำเร็จให้กับชีวิต

สรุป

คำทำนายที่ปรากฏในตำราวรรณกรรมฉบับพหูพลวง เป็นการดูลักษณะอวัยวะบนใบหน้า “มงคล” และ “อัปมงคล” ได้แก่ หน้าผาก คิ้ว ดวงตา จมูก แก้ม หู ปาก ขากรรไกร และคาง เนื้อหาจะแสดงออกในรูปของความเชื่อเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างอวัยวะต่าง ๆ บนใบหน้า คือ คำทำนายลักษณะนรลักษณ์บนใบหน้าของบุคคล ที่สะท้อนความเชื่อเรื่องมงคลในชีวิต ดังนี้ 1) ความเชื่อบ่งบอกความมั่งมี ร่ำรวย 2) ความเชื่อบ่งบอกความเจริญมั่นคงในหน้าที่อาชีพและการงาน 3) ความเชื่อบ่งบอกอายุที่ยืนยาว 4) ความเชื่อบ่งบอกการมีอำนาจวาสนาและเป็นสุข 5) ความเชื่อบ่งบอกความฉลาด ปฏิภาณไหวพริบ 6) ความเชื่อบ่งบอกการมีคู่ครองและครอบครัวที่ส่งเสริมในชีวิต และ 7) ความเชื่อบ่งบอกการเป็นคนดี มีคุณธรรม

นอกจากนี้ยังมีการทำนายลักษณะนรลักษณ์บนใบหน้าของบุคคล ที่สะท้อนความเชื่อเรื่องอัปมงคลในชีวิต ดังนี้ 1) ความเชื่อบ่งบอกความยากจน 2) ความเชื่อบ่งบอกอุปสรรคความตกต่ำในอาชีพการงาน 3) ความเชื่อบ่งบอกอายุขัยที่ไม่ยืนยาว 4) ความเชื่อบ่งบอกความโง่เขลา เบบ้าปัญญา 5) ความเชื่อบ่งบอกการไร้ญาติขาดมิตร หรืออาภัพคู่ครอง 6) ความเชื่อบ่งบอกนิสัยที่ไม่ดี และ 7) ความเชื่อบ่งบอกความเขี้ยวใจ ทุกข์ใจ ไร้วาสนา

จากข้อค้นพบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับคำทำนายในตำราวรรณกรรมฉบับพหูพลวง รวมถึงการให้คุณค่ากับศาสตร์นรลักษณ์ พบว่า ค่านิยมในสังคมไทยมักให้ความสำคัญรูปร่างหน้าตาที่ดูสวยงาม มีลักษณะสมบูรณ์ แสดงให้เห็นว่า คนในสังคมไทยยังไม่หลุดพ้นจากกรอบความคิดเรื่อง “Beauty Standard” เนื่องจากยังมีการทำศัลยกรรมเสริมความงามปรับแต่งใบหน้าให้ถูกต้องตามหลักนรลักษณ์ เพิ่มเสริมสร้างความมั่นใจให้กับตนเอง อีกทั้งเป็นความเชื่อที่ว่า เมื่อทำแล้วจะทำให้ชีวิตพบแต่สิ่งที่ดี นอกจากนี้ยังมีหลาย ๆ องค์กรในประเทศไทยให้ความสำคัญในการคัดเลือกบุคลากรให้เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่การงาน เนื่องจากการดูลักษณะนรลักษณ์สามารถคัดเลือกบุคลากรจากอุปนิสัยที่โดดเด่น สอดคล้องกับรูปแบบงาน เพื่อให้การทำงานประสบความสำเร็จ เป็นไปอย่างราบรื่นและไม่มีปัญหาติดขัด

ดังนั้นคำทำนายของตำราวรรณกรรมฉบับพหูพลวง เป็นลักษณะของความเชื่อที่สามารถใช้เป็นกุศโลบายในการให้ยึดถือและปฏิบัติ แต่ละความเชื่อล้วนส่งผลต่อความคิดจิตใจ อีกทั้งยังเป็นการควบคุมพฤติกรรมของมนุษย์ให้เป็นไปในทิศทางที่เหมาะสม ไม่ออกนอกกรอบนอกทาง ดังนั้นความเชื่อจึงฝังรากอยู่ในสังคมไทย ซึ่งสะท้อนผ่านเครื่องมือในบันทึกข้อมูลสำคัญ คือ ตำราวรรณกรรมฉบับพหูพลวงนั่นเอง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

ควรจะนำความรู้เรื่องศาสตร์นรีลักษณ์นำเสนอให้เยาวชนได้เรียนรู้ เพื่อเป็นการเผยแพร่ภูมิปัญญาความรู้ อีกทั้งยังเป็นส่วนสำคัญในการช่วยให้เข้าใจความคิดของมนุษย์

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

อาจมีการนำแนวคิดความเชื่อไปศึกษาเพิ่มเติมในงานประพันธ์อื่น ๆ เช่น นิทาน วรรณกรรม เรื่องสั้น ละคร ภาพยนตร์ เป็นต้น เพื่อให้ได้มุมมองที่แตกต่างและมีความหลากหลาย

References

- Antiga. (2008a). *An Auspicious Life for Sure! If Any of these are in the House*. Retrieved June 4, 2021, from <http://www.sinsaewoen.com/TH/HoraltemDetail.asp?ItemID=231>. [in Thai]
- _____. (2008b). *Look at the Physique of the Eyes Find Love Destiny*. Retrieved June 4, 2021, from <http://sinsaewoen.com/TH/HoraltemDetail.asp?ItemID=628>. [in Thai]
- Chotrakarnkij, P. (2015). *Physiologic Augmentation Surgery*. Retrieved June 3, 2021, from <https://www.si.mahidol.ac.th/sidoctor/e-pl/articleDetail.asp?id=1155>. [in Thai]
- Dejbamsung, S., & Chaiyana, S. (2016). Supernatural beliefs which appear in Thai Idioms. *MBU Education Journal*, 4(2), 209. [in Thai]
- Kaewbunthong, O. (2014). *Thai Elephant Legend*. Retrieved June 6, 2021, from <https://sites.google.com/site/babychangthai/tananchang-th>. [in Thai]
- Jitchinakul, K. (2002). *Folklore Textbook*. Bangkok: Odeonstore Publishing. [in Thai]
- Laokhomprutajarn, T. (2011). *Forecasting and Administration of Local Governments: A Case Study of the Mayors in the Lower Northeastern Region* (Doctoral Dissertation). Ubon Ratchathani University, Ubon Ratchathani Province. [in Thai]
- Line today. (2017). *Wonderful!! Ears Tell Habits. If you Want to Know what Kind of Person he is, Observe the Ears*. Retrieved June 3, 2021, from <https://today.line.me/th/v2/article/o1 DZOw>. [in Thai]
- Nanapayakorn. (2013). *Predicting Physiognomy from the Nose*. Retrieved June 2, 2021, from <https://www.sanook.com/horoscope/54457/>. [in Thai]
- _____. (2015). *Let's Take a Look at the Physiognomy of your Nose, How Lucky you Are!!*. Retrieved June 2, 2021, from <https://www.thaijobsgov.com/jobs/14271>. [in Thai]
- Phlu Luang. (1993). *Norraluck Textbook: The Science of Prediction, Characteristics of Persons*. Bangkok: Khao Fang Publishing. [in Thai]
- Prawanrakphong, P. (2009). *Actress with Aesthetic Surgery* (Master's Thesis). Thammasat University, Bangkok. [in Thai]
- Sanook.com. (2010). *5 Serpents of Misfortune*. Retrieved June 6, 2021, from <https://www.sanook.com/horoscope/2057>. [in Thai]
- _____. (2011). *The Power of Color Enhances Luck and Prestige*. Retrieved June 6, 2021, from <https://www.sanook.com/horoscope/11793/>. [in Thai]
- Singborabue, S. (2009). *Maha Ngowheng Norraluck Prophecy*. Retrieved June 6, 2021, from <https://www.kroobannok.com/20623>. [in Thai]
- Sujachaya, S. (2019). Thai people's attitudes towards sexual intercourse according to the research of sexology textbooks of the central Thai people. *Manutsayasat Wichakan*, 26(2), 1-7. [in Thai]
- Surapananonchai, W. (2003). *Building Relationships and Developing Communication through the Norraluck (Physiognomy)*. Retrieved June 5, 2021, from https://oldweb.dga.or.th/upload/download/file_3eba2785275d8_dbacb3c6058544753de.pdf. [in Thai]

- Thai ORC. (2020a). *Read People from the Appearance of Eyebrows*. Retrieved June 7, 2021, from <https://horoscope.thaiorc.com/physiognomy/feature20.php>. [in Thai]
- _____. (2020b). *Read People from the Appearance of Eyes*. Retrieved June 7, 2021, from <https://oroscope.thaiorc.com/physiognomy/feature23.php>. [in Thai]
- Thongpan, S. (2018). *Hu Yan Buddha*. Retrieved June 5, 2021, from <https://www.sarakadee.com/2018/02/12/hooyan/>. [in Thai]
- Toahchaiboon, A. (2017). *Physiognomy to Promote Face Image Design Based on Twelve Zodiac Gemstone Concept* (Master's Thesis). Burapha University, Chonburi Province. [in Thai]
- Wannawiboon, W. (2002). *Eyes Window Health*. Retrieved June 2, 2021, from <https://www.doctor.or.th/article/detail/3574>. [in Thai]
- Waruntorn. (2014a). *Look at the Physiognomy of the Ears*. Retrieved June 5, 2021, from <https://www.goosiam.com/โหงวเฮ้ง/question.asp?gid=170>. [in Thai]
- _____. (2014b). *Look at the Physiognomy of the Small Eyes*. Retrieved June 5, 2021, from <https://www.goosiam.com/โหงวเฮ้ง/question.asp?gid=94>. [in Thai]
- Winithasathitkun, P. (2015). Folklore: beliefs and Thai society. *Journal of MCU Humanities Review*, 1(1), 31-41. [in Thai]
- Wongpisanlux, S. (2012). *The Application of Chinese Astrology in the Recruitment Process of the SME Business Organizations in Trat Province* (Master's Thesis). Rambhai Barni Rajabhat University, Chanthaburi Province. [in Thai]